

Läkare skeptiska till mobil vårdcentral

Jämtlands län går vidare med planerna på mobila vårdcentraler. I början av juni antog landstingsstyrelsen ett förslag om försöksverksamhet med en buss som ska innehålla en rullande hälsocentral. Men läkarna är skeptiska.

■ Bakgrunden är sparkraven och svårigheterna att hitta läkare till länets hälsocentraler. I våras kom ett tjänstemannaförslag om att lägga ned ett tiotal hälsocentraler och ersätta dessa med två busar som skulle turnera runt på olika orter. Idag är nedläggningsshoten nedtonade, men inriktningen mot en ny struktur på primärvården ute i glesbygden ligger fortfarande fast. Försöket ska påbörjas under 2005, men redan i höst kan nyfikna länsbor titta på hur det ska se ut.

– 29 hälsocentraler är en omöjlighet i ett så litet län som Jämtland, säger socialdemokratiska landstingsrådet Robert Uitto. Nedläggningarna kommer inte att ske i ett första skede, men vi tror på idén om mobila hälsocentraler.

– Jag tror inte på idén, den bryter kontinuiteten för patienterna, anser Kerstin Ermebrant från Tännäs i Härjedalen, styrelseledamot i Svenska distriktsläkarföreningen både centralt och i Jämtland.

– Jag har jobbat i flera år i Härjedalen, där möter man multisjuka, äldre patienter. De behöver kontinuitet.

Läkarföreningen vill ha en analys av konsekvenserna för arbetsmiljön. Det blir långa transportsträckor, med vinterhalka och så vidare.

– Vi vill se hur det fungerar i praktiken. Jag ställer mig inte helt avvisande, men det är fortfarande för löst i konturerna, säger Gunnar Green, ordförande i Jämtlands läns läkarförening.

Idén kommer från Kanada, där det enligt landstinget finns fungerande mobila läkarmottagningar. Landstingets utredare har varit och tittat på Riksteaterns turnébuss och tror att det skulle räckas med ett fordon som fullt utfällt har en yta på 75–100 kvadratmeter. Det kan bli dyrt – det har talats om en årlig driftskostnad på tre miljoner – men finansieringen skulle kunna ske genom samarbete med andra samhällstjänster. Fram tonar bilden av en samhällsservice på hjul: I landstingsförslaget nämns polis, försäkringskassa, post och arbetsförmedling som tänkbare medresenärer.

– Personligen hoppas jag mest på ett samarbete med apoteket, men man skulle även kunna tänka sig barna- och mödravårdsverksamhet, säger Uitto.

»Walk-in-centers«

De orter som eventuellt blir av med sina hälsocentraler kan istället få så kallade walk-in-centers, bemannade med mer kvalificerade sjuksköterskor.

– I Sverige har vi en tradition av att alltid träffa doktorn när vi är sjuka. I andra länder ute i Europa träffar patienterna oftare annan personal. Det kräver hög kompetens på sjuksköterskorna, något som vi ska diskutera med Socialstyrelsen om.

Jämtlands län vill nu bli försökslän för hur primärvården i glesbygden ska skötas i framtiden. Kontakter har redan

FOTO: RAUF BERGMAN/SCANPIX

En mobil vårdcentral skulle använda sig av bussar som åker runt på olika orter.

tagits med Socialdepartementet och man hoppas på EU-pengar, berättar Uitto.

Landstingsledningen hävdar att de mobila hälsocentralerna faktiskt kommer att innebära en förbättring för länsborna. Man kommer att ha råd med mer avancerad utrustning, och för patienterna kan det bli lättare att träffa en läkare eftersom vakanserna i praktiken ofta gör det svårt i dagens läge. Dessutom ska de vårdcentraler som blir kvar vara så kallade certifierade hälsocentraler, med mer resurser och minst tre fasta läkare.

– Vi har inte råd att utrusta alla dagens hälsocentraler med dyr röntgenutrustning, men det kan vi ha i bussen, säger Robert Uitto.

– En bättre teknik är nödvändig, vi lever idag med uråldriga röntgenapparater. Men det måste satsas hårdare på allmänmedicin, inte tvärtom. Istället har de dragit ned på tjänsterna, kommenterar Kerstin Ermebrant.

Ulf Knutson
frilansjournalist

1 miljon kronor till projekt om sjukfrånvaro

Karolinska institutet har fått en miljon kronor från regeringen för att identifiera förhållanden inom hälso- och sjukvården som har betydelse för sjukskrivning och sjukfrånvaro.

Kristina Alexanderson är professor i socialförsäkring vid sektionen för personskadeprevention, Karolinska institutet. Hon ska leda projektet som framför allt går ut på att se över befintlig litteratur på området, men projektet omfattar även intervjuer med vad Kristina Alexanderson betecknar som centrala personer.

– Det är personer som jobbat med

forskning och utbildning på området, till exempel från Läkaresällskapet, Läkarförbundet, landets försäkringskassor och de medicinska fakulteterna. Det är viktigt att få veta vad de anser är problemet just inom sjukvården, och vilka åtgärder som prövats för att komma till rätta med detta.

Projektet ingår som en del i regeringens beredning av frågan om ekonomiska drivkrafter för hälso- och sjukvården som är föranlett bland annat av det brev som Läkarförbundet tillsammans med Riksförsäkringsverket och Landstingsförbundet överlämnade till regeringen i mars. I brevet förordades att sjukvården

skulle tillföras ekonomiska medel motsvarande eventuella minskningar i sjukskrivningskostnaderna. Enligt brevskrivningarnas förhoppningar skulle på så sätt hälso- och sjukvårdens ansvar för sjukskrivningarna tydliggöras.

I december ska resultatet av projektet redovisas för Socialdepartementet.

– Det är väldigt kort tid men vi gör så gott vi kan, säger Kristina Alexanderson.

Hon vill också tillägga att projektgruppen gärna tar emot litteraturtips på området.

Sara Hedbäck